

NICIN NAMAZ KILALIM

<"xml encoding="UTF-8?">

NICIN NAMAZ KILALIM

Her insan, hayatın coşkun denizinde, özellikle zorluk ve sıkıntı anlarında, kendi deruni ıstırap ve kaygılarını yatıştırmak için sağlam bir manevi sığınağa ihtiyaç duyar. Gerçek şu ki bu sığınak Allah'ı anmaktan başka bir şey olamaz.

Allah Teala şöyle buyurur:

...Bilin ki, ancak Allah'ı anmakla kalpler güvene kavuşur.(1)

Yüce Allah'ın bizim ibadetimize hiçbir ihtiyacı yoktur; ama bizler, Allah'a ve onunla ilişki vesilesi olan ibadet ve namaza muhtacız. Namaz, kul ile Yüce Allah arasında sürekli bir irtibat vesilesidir.

Zayıf ve güçsüz insanın, güçlü ve kadir olan Allah Teala ile bu manevi ilişkisi, çeşitli zorluklar karşısında insana güç verir. Hayatın zorluklarında şaşkınlığa uğramış insan, sadece Allah'a yönelmekle huzura kavuşabilir ve namaz insanın Allah'a yönelmesini, O'na bağlanmasını sağlar.

Çünkü niyet, iftitah tekbiri, fatiha ve fatihadan sonra bir surenin okunması, rüku, secde, teşehhüt, selam ve namazın diğer vacip ve şartları insanın kalbini Allah'a yönlendirecek özelliğe sahiptir. Namaz kılan bir mümin, her gece ve gündüz, beş defa bütün varlığıyla Allah'a yönelmektedir.

Bir pusulanın denizdeki gemiye hedefe doğru kılavuzluk etmesi gibi namaz da mümini, sürekli olarak, en yüce hedef olan lıkaullahh'a (Allah'a kavuşmaya) doğru kılavuzluk etmekte ve onu yanlış yollara sapmaktan korumaktadır.

Resulullah (Allah'ın salat ve selamı ona ve Ehl-i Beyt'in'e olsun) şöyle buyuruyor:

“Mümin namaza başladığında, Allah Teala, namazı bitirinceye kadar lütuf ve merhamet ile ona bakar ve o ilahi merhamet gölgesinde yer alır; onun etrafını göğün ufuklarına kadar melekler sarar

ve Yüce Allah bir meleği onun baş ucunda durup şöyle demekle görevlendirir: Ey namaz kılan! Eğer kimin sana baktığını ve kiminle raz-u niyaz ettiğini bilseydin, asla bu yerinden ayrılmazdın ve başka bir şeye ilgi göstermezdin.”(2)

Başka bir hadiste de şöyle yer almıştır:

“Eğer namaz kılan Allah’ın azamet ve yüceliğinin ne derecede onu sardığını bilseydi, başını secdeden kaldırmak istemezdi.”(3)

Sekizinci İmamımız Rıza (a.s) namazın farz oluş hikmetini açıklarken şöyle buyurmuştur:

“Namaz, kulun kendi Mevla ve yaratıcısını unutmuyarak kendi haddini aşmaması için gece-gündüz Allah Teala’yı anmasını sağlar. Allah’ı hatırlamak ve O’nun huzurunda ibadet için kalkmak, insanın günaha düşmesine engel olur ve onu çeşitli fesatlara düşmekten kurtarır.”(4)

Yine Resulullah (Allah’ın salat ve selamı ona ve Ehl-i Beyt’in’e olsun) namaz hakkında soran birisine şöyle buyurmuştur:

“Namaz dinin hükümlerindendir; Yüce Allah’ın hoşnutluğunu kazanmak vesilesi ve peygamberlerin apaçık yollarındandır. Namaz kılan, melekler tarafından sevilir. Namaz; hidayet, iman, marifet ve rızkının bol olmasına vücudunun sıhhatine vesiledir.

Namaz, şeytanı üzer ve kafirlere karşı da bir silahtır. Namaz, duanın icabet olmasına ve diğer amellerin kabul olmasına vesile olur; namaz müminin ahireti için bir azık, ölüm meleğine karşı şefaatçi,

kabirde yoldaşı ve sergisi, nekir ve münkerin kabirdeki sorularına karşı cevabı, kıyamet günü namaz kılanın tacı, yüzünün nuru ve elbisesi, ateşe karşı korunağı Yüce Rabbine karşı delili ve bedeninin ateşte yanmaktan koruyucusu,

sıratından geçiş izni, hurilerin mihri ve ebedi cennetin karşılığıdır. Kul, namaz ile yüce makamlara ulaşır; çünkü namaz, Allah'ı her eksiklikten tenzih etmek, O'nun tekliğine şahadet getirmek, O'na hamd etmek, tekbir getirmek O'nu övgüyle anmak, takdis etmek, zikir ve dua etmektir. (5)

Namaz, Yüce Allah'a karşı şükür etmektir. Allah'ın bize verdiği nimetleri saymak mümkün değildir; bu nimetler karşısında namaz küçük bir teşekkür mesabesindedir.

Dördüncü Masum İmam Zeyn'ul Abidin (a.s) şöyle naklediyor:

Büyükbabam Resulullah (s.a.a), çok ibadet eder ve namaz kılardı; namaz için ayakta durmaktan ayakları şişmişti. Kendisine, "Senin geçmiş ve gelecek tüm günahlarını Allah Teala,

bağışlamış olmasına rağmen(6) neden bu kadar kendini zorluğa düşürüyorsun?" denince, Resulullah, "Acaba ben şükür eden bir kul olmayayım mı?" diye cevap verdi.(7)

Allah ibadet ve kulluğa layıktır. Hz. Ali (a.s) kendi duasında şöyle diyor:

"Allah'ım ben sana cehennemnin azabının korkusundan veya cennete olan özentiden ibadet etmiyorum. Seni kulluk edilemeye ve ibadet olunmaya layık bulmuşum; sana ibadetim bu yüzdendir.(8)

Namaz kılmak erginlik çağına ulaşan akıl sahibi her insana, tüm şartlarda farzdır. Hatta savaş meydanında savaş halindeki bir kimsenin veya suda boğulmakta olan bir insanın bile namazı belirlenen kısa şekilde yerine getirmesi gerekir.

Namazın dindeki manevi önemi yüzünden din önderleri namazı dinin direği olarak nitelendirmiş ve bilerek namaz kılmayanın, dinini tahrip ettiğini açıklamışlardır.(9)

İmam Cafer Sadık (a.s)'dan Yüce Allah'a en güzel yakınlaşmak vesilesi nedir diye sorulunca "Allah'ı tanımaktan sonra Allah'a yakın olmak için namazdan daha önemli bir şey olduğunu bilmiyorum" demiştir.(10)

Yine buyurmuşlar ki:

“Hesap anında her şeyden önce, kul namaz yönünden hesaba çekilecek; eğer namazı kabul olursa, diğer amelleri de kabul olur; eğer namazı reddedilirse, diğer amelleri de reddedilir.”(11)

İmam Cafer Sadık (a.s) vefat zamanı yaklaşınca tüm akraba ve yakınlarını çağırarak onlara şöyle demiştir:

“Bizim şefaatiniz, namaza önem vermeyen kimseye ulaşmaz.”(12)

Namaz, Hz Muhammed’in (Allah’ın salat ve selamı ona ve Ehl-i Beyt’in’e olsun) peygamberlikle görevlendirildiği ilk günlerden itibaren, teşri edilen hükümler arasındadır. Peygamber Hz. Hatice ve o zaman on yaşında olan Ali (a.s) ile birlikte müşriklerin çeşitli eziyetlerine aldırmayarak, Kabe’nin etrafında bu ilahi farizayı yerine getiriyorlardı.

Kur’an-ı Kerim’de namaza çok önem verilmiştir. Kur’an’da, on dört yerde hakkınca namazı yerine getirin, ayakta tutun anlamına gelen ekimu veya ekimne tabirleri ve

beş yerde namazı ayakta tut anlamına gelen ekim tabiri yer almıştır. Bir çok ayette de Akame yukımu, yukımune ve mukimin tabirleriyle namazı hakkınca yerine getiren müminlerden söz edilmiş ve övülmüşlerdir.

Bazı ayetlerde namazı hakkınca kılanlardan manevi ticaretlerinde asla zarara uğramayanlar olarak söz edilmiş.(13) Ve bir ayette de müminlerin, sadece namaz kılan zekat veren ve ahirete yakınleri olan kimseler oldukları açıklanmıştır.(14)

Taif Şehrinin halkı İslam’a girmeleri için bazı koşullar öne sürmüştü ve bu koşullar arasında namazın kendilerine farz olmaması talebinde bulunmuşlardı; Peygamber onlara verdiği cevapta: “Ama namaz ile ilgili koşulunuza gelince, namazsız bir dinin hayrı yoktur” diye buyurmuştur.(15)

Namazı terk etmek büyük bir günahdır ve insanın dini yönden tamamen düşüşüne ve cehennem azabına duçar olmasına sebep olur.

Allah Teala, Kuran-ı Kerim’de buyuruyor ki, Ahirette bazı suçlulara şöyle sorarlar:

“Sizi cehenneme düşüren nedir? Onlar şöyle derler: ‘Biz namaz kılanlardan değildik...’”(16)

Tarih ve siyer kitapları incelendiğinde, Peygamber (Allah'ın salat ve selamı ona ve Ehl-i Beyt'in'e olsun) ve Ehl-i Beyt imamlarının her amelden daha çok namaza önem verdikleri anlaşılır. Biz bu konuda bazı örneklerle işaret edeceğiz:

Zalim Abbasi Halifesi Me'mun bir plan çerçevesinde birkaç defa İslam aleminde o güne kadar eşine rastlanmayan toplantılar düzenlemiş ve bir çok mezhep ve dinlerin büyük bilginlerini bir araya getirerek İmam Rıza aleyhisselam ile tartışmalarını kararlaştırmıştı;

onun gayesi bu yolla İmam'da ilim yönünden bir eksiklik yakalayıp İmam'ın manevi ve ilmi makamına gölge düşürmektir. Ama İmam Rıza (a.s) Allah'ın verdiği vehbi ilimle tek başına onların tüm sorularına cevap vererek hepsini delillerle ikna edip susturmuştur.

Tarihte nakledildiğine göre, bunca önemli bir toplantı esnasında, İmam Rıza (a.s) namaz vakti olunca Memun'a yönelerek 'Namaz vakti olmuştur' dedi ve namaz için toplantıya ara verilmesini istedi;

bu sırada büyük bir bilgin olan İmran, İmam ile konuşmaktaydı. İmam'a yönelerek "benim cevabımı yarıda bırakma; kalbim yumuşamıştır ve senin sözlerini kabul etmeye hazırlıklıyım diye ricada bulundu, ama İmam bu isteği kabul etmedi ve namaz kılıp geri dönerim" diye karşılık verdi ve sonra namaz için ayağa kalktı.(17)

İmam Sadık, dört gün sabahtan öğleye kadar tevhit hakkında öğrencilerinden biri olan Mufazzal b. Ömer'e özel olarak ders veriyordu. Ama namaz vakti olur olmaz derse ara veriyor ve namaz kılıyordu.(18)

Sıffin savaşının en çetin muharebe gecelerinden biri olan Leylet'ul-Harır'de, savaşın, amansız şekilde sürmesine ve bizzat Hz. Ali aleyhisselam'ın da savaşa katılmasına ve şiddetle çatışmasına rağmen gece namazını bile terk etmedi ve meydanda gece namazını kıldı..(19)

Yine Sıffin savaşında bir başka gün, İbn-i Abbas, Hz. Ali aleyhisselam'ın meydanın ortasında bir yandan savaşırken ara sıra göğe baktığını gördü; İmam'a yaklaşıp ne yapıyorsunuz? dedi İmam 'güneşe bakıyorum ki,

öğle olduysa namaz kılayım' dedi. İbn-i Abbas şaşkınlıkla "Acaba savaşın bu kızgın zamanı namaz kılmak olur mu?! Muharebe, namaz kılmamıza engeldir" dedi. Ama İmam Ali (a.s) "Biz onlarla ne için savaşıyoruz?! Biz sadece namaz için savaşıyoruz" dedi..."(20)

Kerbela'da Hz. Hüseyin (a.s)'la Yezid'in ordusu karşı karşıya gelmişti; Aşura gününün öğle vaktiydi. O gün sabah erkenden Kerbela kahramanları, düşmanın kalabalık ordusuna ve kendi sayılarının az oluşuna bakmayarak,

en zor şartlarda bile mümin kimsenin hak ve İslam yolunda her türlü fedakarlığa hazır olması ve Allah yolunda her şeyini vermekten çekinmemesi gerektiğini göstermek için eşsiz bir yiğitlik destanını sergiliyorlardı.

Bazıları şahadet şerbetini içmiş ve geri kalanlar da Hz. Hüseyin ile birlikte tüm varlıklarıyla düşmana karşı savaşıyorlardı. İmam'ın ordusundan olan Ebu Semame Seydavi Hz. Hüseyin'e yaklaşıp şöyle dedi:

"Canım sana feda olsun. Düşmanlar bize yaklaşmış bulunuyorlar; ama ben şehit olmadan onlar sana dokunamazlar; seni şehit edemezler. Allah'a kavuşmadan önce öğle namazımı seninle kılmak istiyorum" dedi.

İmam aleyhisselam, başını kaldırıp göğe baktı ve "Namazı hatırlattın; Allah seni namaz kılanlardan etsin. Evet, şimdi namaz vaktidir; düşmandan namaz için muharebeye ara verilmesini isteyin" dedi Düşman bu isteği kabul etmedi.

Buna rağmen, İmam (a.s) henüz şehit düşmemiş olan ashabıyla İslam'da muharebe vakti için belirlenen şekilde namazlarını kılmaya başladılar. Bu halde İmamı korumak için ashaptan

bir grup düşmanın önünde durup kendi canlarını siper ettiler ve bir grup İmam'ın eşliğinde namaz kıldılar. Ve sonra bu grup öne geçtiler ve birinci grup İmam'la namazlarını kıldılar."(21)

Namazın Ferdi Etkileri

Biz müminler ve Ehl-i Beyt şiası namaza gereken önemi vermeliyiz. Namaz bir örf ve ananeden ibaret değildir. Namaz, ister bireyin kendisi açısından ve ister toplumsal açıdan çok önemli

semerelelere sahip ilahi bir görevdir.

Namaz, insanın hem ruhunu, hem vücudunu, hem de fikrini etkilemekte ve tüm bunları insanın mutluluğu için devreye sokmaktadır.

Namazın en önemli sonuçlarından biri, insanı kötülüklerden korumasıdır. Allah Teala buyuruyor ki

“...Namazı hakkınca kılın. Gerçekten namaz (insanı) kötülüklerden sakındırır...”(22)

Namaz, ruhun kemale ermesi ve insanın kötülüklerden arınması ve fikrin olgunlaşması için Yüce Allah tarafından konulmuş eğitici bir programdır ve aynı zamanda sürekli olarak kul ile Allah’ın ilişkisini sağlayan bir vasıtaadır.

Namaz, insanın iradesini zayıflatan ve onu cebren gnahtan koruyan muhtevasız bir ibadet değildir; namaz doğru şekilde kılınırsa, insana ruhi yönden öyle bir aydınlık ve g kazandırır ki,

insan kendi iradesiyle iyi işlere daha fazla önem vermeye başlar ve kötülüklerden kaçınır. Ama namaz kılamayan bir kimsede böyle bir ruhi hazırlık ve g bulunmaz bu yüzden namaz kılmayan birisinin kötülüklerden kendi isteğiyle kopması ve iyiliklere yönelmesi kolay değildir.

Namaz mümin kimsenin doğruluk ve takvasının artmasına sebep olur. Namazı kılmamak ise kişinin kalbinin kararmasına ve daha fazla günaha yönelmesine ve nihayet kurtuluş yollarının yüzüne kapanarak cehennemlik olmasına sebep olur.

Elbette namazın insanı kötülüklerden korumasının değişik aşamaları vardır ve bu namaz kılanın iman derecesine, namaza gerçek manada yönelişine, namazda kalbinin huşu ve huzu içerisinde olmasına bağlı olarak değişmektedir.

Namazı, kural ve adabını riayet ederek tam olarak yerine getirmek, insanın yüce ilahi makamlara ve insani erdemlere erişmesinde büyük bir rol oynamakta ve birey ve toplum olarak insanın sağlıklı bir hayata kavuşmasına yardımcı olmaktadır.

Namaz kılan kimse, gasp olan bir elbiseyle ve gasp olan bir yerde namazın geçersiz ve batıl

olduğunu bildiği için, hatta abdest ve gusül almak için kullanılan suyun bile temiz ve helal olmasının şart olduğunu nazara alarak başkalarının hakkına riayet etmeye, onların malına el uzatmamaya ve sürekli olarak gasp olan bir şeyden sakınmaya dini bir görev olarak özen gösterir.

Namazdaki rüku, secde ve diğer farzları emir olduğu şekilde yerine getirmek, namaz kılını sürekli olarak düzenli olmaya ve işlerinde ihmalkarlık ve başıboşluktan uzak olmaya alıştıırır.

Yüce Allah huzurunda boyun eğme ve onun verdiği nimetleri anmak gayesini taşıyan namaz, kişinin mütevazı ve başkalarının iyiliği karşısında duyarlı olmasına ve tekebbür, çekemezlik, bencillik ve diğer kötü huylardan uzak olmasına sebep olur.

Hz. Fatıma (s.a) şöyle buyurmuştur:

“Allah, imanı sizler için şirkten temizlenme ve namazı kibirden korunmak vesilesi kılmıştır.” (23)

Namaz kılan bir kimse, namazının Allah katında kabul olması için diğer davranışlarını da düzeltmeye çalışır. Çünkü namazının kabul olmadığı taktirde -Hz. Ali (a.s)’ın buyurduğu gibi- insanın diğer amellerinin de bir değeri kalmaz.(24)

Namazın Toplumsal Etkileri

Dinde namazın cemaatle kılınmasına çok önem verilmiştir. Cemaat namazı, İslam’ın muhteşem ibadi merasimlerinden sayılır. İslam’da cemaat namazına önem verilmesi, bu mukaddes dinin birlik ve beraberlik dini olduğunu Müslümanlar arasında sürekli bir dayanışmanın sağlanmak istendiğini açıkça göstermektedir.

Cemaat namazı, soy ve toplumsal sınıflardan kaynaklanan ayrıcalık ve imtiyazları ortadan kaldırmaktadır. Hangi soy renk ve milletten olursa olsun tüm Müslümanlar namaz safında aynı sırada beraberce yer alır; hep birlikte aynı kibleye yönelerek tek vücut olarak ibadet eder ve birlikte yere kapanıp kalkarlar.

Cemaat namazı toplumun kaynaşması için en güzel vesiledir. Müminlerin birbirlerinin halinden haberdar olmaları için en iyi fırsattır. Özellikle düşmanlar karşısında Müslümanların birlik ve

beraberlik içerisinde olduklarını gösteren Cuma namazı toplumsal bir ibadet merasimi sayılır.

Bu namazda okunması gerekli olan iki hutbe namaza katılanları, bir yandan takva iman ve Allah'a yönelmek konusunda yönlendirdiği gibi onları toplumsal ve siyasi konularda da bilinçlendirmektedir.

Namazın Sağlıkla İlgili Sonuçları

Elbette namazdaki asıl gaye, insanın ruh temizliğini sağlamaktır. Peygamber (s.a.a) bir gün ashabına:

"Eğer sizlerden birinin evinin önünden bir nehir geçer ve o adam günde beş defa, o nehirde yıkanırsa acaba onun vücudunda kir kalır mı?" diye sordular. Onlar: "Hayır" dediler. Peygamber (s.a.a): "Namaz da, sürekli akan bir nehir gibidir; insan namaz kıldıkça, namaz onu günahlardan temizler" diye buyurdular.

Bu manevi temizliğin yanı sıra namazın abdest, gusül, vücut ve elbisenin temiz olması gibi şartlarına baktığımızda namazın insanın dış temizliğinde de önemli bir etkisi olduğu ve böylece insanın sağlığını korumada da önemli derece de rol oynadığı ortaya çıkar.

Namazın İradeli ve Çalışkan İnsan Yetiştirmedeki Rolü

Günde beş defa, Allah'ın huzurunda durarak O'ndan başka her mabuttan yüz çeviren, İslam ve tevhit inancının doğuş yeri olan Ka'be'ye yönelen, ruhunu doğru niyetle temizleyen, mabuduna hitaben ilk sözü tekbir getirmek olan,

böylece Allah'ın her nitelendirmeden daha üstün olduğunu her namazın başında tekrarlayan, en azından günde on defa Fatiha suresini okuyarak Allah'ı övgüyle anan ve gerçek övgünün O'na layık olduğunu ifade eden bir kimsenin nazarında artık maddi güçlerin bir değer

ve ağırlık taşıması mümkün olamaz. Bu şekilde namaz kılan kimse artık ilahi ve insani hedefler uğruna çaba gösterirken hiçbir güç ve engelden de korkmaz. İşlerini sadece Allah için yapar ve her türlü şirk ve yağcılıktan uzak olur.

Namaz, gerçek bir huşu ile kılınırsa insanın ruhunun yücelmesinde inanılmaz bir etkiye sahiptir.

Namaz sayesinde insanda, sadece Allah'ın emirleri karşısında boyun eğen,

sarsıcı olaylar karşısında sebat gösteren ve İslam tarihinde örnekleri çok bulunan yiğit şahsiyetler gibi en zor şartlarda direnç ve sabır örneklerini sergileyen hür irade sahibi bir ruh meydana gelir.

Namazda okunan Fatiha suresi İslam'ın temel çizgilerini ve Kur'an'ın ana öğretilerini kısaca ortaya koymaktadır.

Allah'ın her şeyi yaratıp yönettiği, O'nun her işinin güzel ve övgüye layık olduğu, kıyametin varlığı, insanın yaptıklarından dolayı hesaba çekileceği ve Allah'ın her şeye özellikle insana karşı merhametli olduğu,

her türlü şirki reddederek doğru yola bağlılık ve onda sebatlı olmanın gerekliliği ve her türlü sapıklıktan uzak olmaya çalışmak gibi temel konular Kur'an'ın giriş suresi olan Fatiha'da açıkça ifade edilmiş ve namaz kılan kimse her namazında bu sureyi okumakla yükümlendirilmiştir.

Şimdi, Fatiha Sure'sinin mealini vererek kısaca açıklamaya çalışalım:

BİSMİLLAHİRREHMANİRREHÎM

-Yani: Rahman Rahim Allah'ın Adıyla

Her işi rahmeti geniş ve sürekli olan Allah'ın adıyla başlıyoruz. Çünkü işlerde Allah'tan başkasının ismini anmak ve başkasından yardım dilemek bir nevi şirk sayılır

ve mümin bir kimse, Yüce "Allah'ın yüce ismini tenzih et. (25)" emrine uyarak Allah'ın ismini başka bir isimle birlikte anmaktan uzak durmalıdır.

ELHEMDU LİLLAHİ REBBİL E(LEMÎN:

- Övgü, alemlerin Rabbi Allah'a aittir.

Tüm övgü ve senalar alemleri yaratan ve yaratıkları kemal yoluna kılavuzluk eden Allah'a aittir.
Tüm iyilik ve güzellikler, her türlü eksiklikten uzak bulunan Yüce Allah'tan kaynaklanır.

ERREHMANİRREHÎM:

- (O) Rahman ve Rahimdir. (Merhameti geniş ve sürekli dir.)

Her şey Allah'ın merhamet ve şefkatinden yararlanmaktadır; O'nun merhameti tüm varlıkları kapsamıştır; özel rahmeti ise imanlı temiz kulları hakkında sürekli dir.

MALİKİ YEWMİDDÎN:

- Cezâ ve mükâfat gününün sahibidir.

Yani, insan ölmekle yok olmamaktadır ve herkes, her şeyin Allah'a boyun eğdiği ceza ve mükâfat gününde yaptıklarının hesabını verecektir.

Her namazda bu inancını tekrarlayan mümin, günah ve haksızlığın doğuracağı kötü akıbetten korkarak, kendisini her türlü kötülük ve günahı tan uzak tutmaya çalışır.

İYYAKE NE'BUDU WE İYYAKE NESTEÎN:

- Yalnız Sana ibadet ederiz ve yalnız Senden yardım dileriz.

Yani, biz hiçbir güç ve tutkuya değil, yalnız sana kulluk ediyor, seni, karşısında boyun eğilmeye ve önünde secde edilmeye layık biliyoruz; hiçbir güçten değil bütün güçlere egemen olan ve iradesine karşı gelecek bir güç bulunmayan senden yardım diliyoruz.

İHDİNE'S^-S^İRAT(-EL MUSTEK,ÎM

-Bizi doğru yola ilet.

Her gün Allah'tan kendisini doğru yola kılavuzluk etmesini, o yola iletmesini ve o yolda kendisine sebat vermesini isteyen bir kul elbette ki, hayatının çeşitli aşamalarında ve muhtelif

olaylar karşısında hak yoldan sağa-sola sapmayarak her türlü aşırılık ve ihmalkarlıktan uzak durmağa çalışır.

S^İRAT(ELLEZ^İNE EN'E(MTE E(LEYHİM:

- Nimet verdiği kimselerin yoluna;

İnsanın, kendi tutunduğu yolu doğru yol zannederek haktan uzak düşmesi mümkündür. Bu yüzden doğru yolu teşhis etmek için geçerli bir ilahi ölçü gerekir.

Bu ayette doğru yolun herkesçe kolayca anlaşılması mümkün olan bir özelliği açıklanmıştır. Bu özellik de, bu yolun Allah'ın kendilerine nimet verdiği kimselerin yani peygamberlerin ve Ehl-i Beyt İmamlarının(26) yolu olduğudur.

G.EYRİL MEG.Z.UBİ E(LEYHİM WELEZ.Z.ÂLLÎN:

-(onlar) ki ne kendilerine gazap edilmiştir ve ne de sapmışlardır.

Namaz kılan kimse, bu ayeti okuyarak, peygamberlerin ve onların vasilerinin yolunda ilerlemek istediğini ve peygamberlerin yoluna karşı çıkan ve insanları hak yoldan uzaklaştıran kimseleri veya aldanarak hak yoldan sapanları takip etmek istemediğini açıklar.

Bu yüzden namazı doğru şekilde öğrenip ve doğru şekilde yerine getirerek Kur'an'ın bizlere gösterdiği doğru yolda adım atmaya çalışmalı ve çeşitli saptırıcı tuzaklara düşmekten kendimizi kurtarmalıyız.

Şu ilahi gerçeği unutmamalıyız ki, peygamberler ve onların vasileri olan gerçek doğruların yolundan başka tüm yollar, insanı dünya ve ahiretteki gerçek ve kalıcı mutluluğa erişmekten mahrum eder ve çeşitli uçurumlara düşürür.

İnsan, namazda, Fatiha Sure'sini okuduktan sonra, ebedi saadet programını içeren Kur'an-ı Kerim'in unutulmaması için bu ilahi kitaptan diğer bir sure de okumalıdır.

Sonra Allah'ın azameti karşısında rükua eğilmeli ve şöyle demeli:

SUBHANE RABBİYEL E(ZÎM-İ WE Bİ-HAMDÎH:

- Yani: Benim azamet sahibi rabbim her eksiklikten uzak ve münezzehtir ve ben O'na hamd ediyorum.

Sonra, Allah karşısında daha fazla eğilmek için secdeye kapanmalı ve şöyle demeli:

SUBHANE RABBİYEL E('LA WE Bİ-HAMDÎH:

-Yani: Benim her şeyden yüce rabbim her eksiklikten uzak ve münezzehtir ve ben O'na hamd ediyorum.

Rüku, insanın Allah karşısındaki teslimiyet, tevazu ve O'na boyun eğişini göstermekte ve secde, Allah'ın azameti karşısında kulun teslimiyet ve eğilişini göstermenin yanı sıra O'na bağlılık ve muhabbetini de sergilemektedir.

Böylece namaz, Allah'a yönelen, O'na boyun eğen ve hak yoldan başka yolda yürümek istemeyen, yüce insani erdemleri kazanmaya çalışarak her türlü kötülüklerden uzak duran, iradeli,

takvalı ve doğruları seven ve onların yolunu takip eden bir kişiliğin insanda oluşmasına sebep olur. Bu özellikleriyle namazın fert ve toplum açısından ne derece yapıcı bir ibadet olduğu inkar edilemez bir gerçektir.

Bizler gerçek mutluluk yolu olan namazın çeşitli semerelerinden gereğince yararlanmak için namaza daha fazla önem vermeli ve namazda kalp ve fikrimizi Allah'a yönelterek namazın manevi feyizlerinden yararlanmaya çalışmalıyız.

Hiçbir bahaneyle namazı terk etmeyip en zor şartlarda bile namazdan gaflet etmemeliyiz. Bu ilahi farizayı gereğince ayakta tutmaya çalışarak gönül ve kalp temizliğimizi artırmaya çalışmalı; ruhumuzu güçlendirmeli ve hayatta karşılaşılması mümkün sıkıntı ve buhranlarda bu ilahi destekten yardım almalıyız.

Allah Teala buyuruyor ki:

“Sabır ve namaza sarılarak (Allah’tan) yardım dileyin...”(27)

Bu manevi feyiz kaynağından daha fazla yararlanabilmek için, Allah’tan bizi namazı dosdoğru kılarak hakkınca ayakta tutanlardan kılmasını dileyelim:

“Ey Rabbim, beni namazı hakkınca ayakta tutan kıl; ve benim soyumdan olan kimselerden de (namazı hakkınca ayakta tutan kimseler oluşturun.) ve duamı kabul eyle .”(28)

Namazda Tefekkür

Namazı tefekkür, ihlas ve kalbin Allah’a yönelişini sağlayarak tam bir huşu ile kılmak gerekir.

Peygamber (s.a.a) Ebuzer’e hitaben şöyle buyurmuştur:

“Tefekkür ile kılınan iki rekatlık kısa bir namaz, teveccüh ve ilgi olmadan bir gece boyunca kılınan namazdan daha iyidir.”(29)

İmam Sadık (a.s) da şöyle buyuruyor:

“Namaza başladığında huşu içinde olmaya çalış ve namaza gönül ver. Allah Teala buyuruyor ki: “Onlar ki namazlarında huşu içindedirler.”(30)

Hz Ali de buyurmuştur ki:

“Namazda bezginlik ve uykulu halinde olmayın; Kul, namazına gönül verdiği ölçüde namazından faydalanır.”(31)

Yine buyurmuştur ki:

“İnsan namazda huşu içinde olmalıdır; eğer insan namazda huşu içinde olursa onun azaları da huşu içinde olur ve boşuna onları oynatmaz.”(32)

Peygamber ve Ehl-i Beyt İmamları tam bir huşu ve Allah’a yönelişle namaz kılıyorlardı. O

mukaddes zatlar, farz namazların yanı sıra sünnet namazlarını da sürekli yerine getiriyorlardı.

Allah Kuran-ı Kerim’de Peygamber(s.a.a)’e gece namazını kılmasını emrederek şöyle buyurmaktadır:

“Geceleri sana farzlardan fazla bir ibadet olarak, namaz için kalk; umulur ki Allah seni beğenilen bir makama çıkarır.(33)

Peygamber (s.a.a) Ebuzer’e şöyle buyurmuştur:

“Allah namazı benim gözümün nuru kılmıştır. Aç olana yemeği ve susamış birine suyu sevdirdiği gibi, namazı da bana sevdirmiştir. Aç biri yemek yiyince doyar ve susamış olan su içince susamışlığı gider; ama ben namazdan doymam.”(34)

Dipnotlar

(1) - Ra’d Suresi: 28.

(2) - Cami’ul Ahadis c. 2, s. 5.

(3) - Cami’ul Ahadis c. 2, s. 6.

(4) -Cami-ul Ahadis. c. 2, s. 13.

(5) -Muhammed Bakır Meclisi, Bihar’ul-Envar, 82 / 231.

(6) - Fetih Suresindeki bu manayı ifade eden ayete işarettir.

(7) - Kuhl’ul-Basar s.78.

(8) -Seyyid Muhammed Kazım Yazdi El-Urvet’ul-Vuska Fasıl: 21 (Niyet Bölümü).

(9) - Bihar’ul-Envar c.82 s.203.

(10) - Cami-ul Ahadis. c. 2, s. 2.

(11) - Cami-ul Ahadis. c. 2, s. 4.

(12) - Cami-ul Ahadis. c. 2, s. 25.

(13) -Fatır Suresi: 29.

(14) -Neml Suresi: 3.

(15) - Sire-i İbn-i Hişam c.3 s. 504.

(16) -Muddessir Suresi: 40-43.

(17) - Bihar'ul-Envar c. 10, s. 313.

(18) - Bihar'ul-Envar c. 3, s. 89.

(19) - Bihar'ul-Envar c. 41, s. 147.

(20) - Bihar'ul-Envar c. 83, s. 23.

(21) - Bihar'ul-Envar c. 45, s. 21.

(22) -Ankebut Suresi: 45.

(23) - Belağat'un-Nisa s. 12.

(24) - Nehc'ul-Belağa s.879.

(25) -A'la Suresi :1.

(26) - Kur'an-i Kerim, Meryem Sure'sinin 58. ayetinde kendilerine nimet verilen kimselerin, peygamberler ve Allah'ın seçip hidayet ettiği kimseler olduğu ve Nisa Sure'sinin 69. ayetinde

kendilerine nimet verilen kimselerin, peygamberler,

doğrular, şahitler ve salihler oldukları açıklanmıştır. Bu iki ayet ve diğer ayet ve hadisler ışığında, kendilerine nimet verilen kimselerin en açık örnekleri peygamberler ve Ehl-i Beyt İmamları oldukları açıkça ortaya çıkar.

(27) -Bakara Suresi : 45.

(28) -İbrahim Suresi: 40.

(29) - Bihar'ul-Envar c. 84, s. 249.

(30) -Cami-ul Ahadis. c. 2, s. 247.

(31) -Bihar'ul-Envar c. 84, s. 239.

(32) - Bihar'ul-Envar c. 84, s. 239.

(33) - İsra Suresi: 79.

.(34) - Bihar'ul-Envar: c. 82. s. 233